

Nederland van het gas af? Daar zou ik mijn geld niet op zetten

Door [Sander Boon](#) - 27 maart 2021

Geplaatst in [Klimaatbeleid](#)

Het zijn verwarrende tijden. Grote thema's worden met veel aplomb geïntroduceerd. En even snel verdwijnen ze weer naar de achtergrond. Dit speelt met name op het vlak van klimaat en milieu. Wie heeft het nog over zure regen? Of over het gat in de ozonlaag? Biomassa als duurzaam alternatief voor fossiele brandstof?

De enorme aandacht die wordt gecreëerd slaat maar al te vaak al snel om in stilte. Het is de werkelijkheid van de lobbycratie. Het gasdossier is ook erg interessant om te volgen. Want moeten we nu van het gas af of niet? En is gas een vervuilende fossiele brandstof of juist een duurzaam alternatief?

Geopolitiek gas

Er spelen rondom het thema gas enorme belangen. Let alleen al op de manier hoe de VS zich bemoeien met de gaspijpleiding van Rusland naar Duitsland, Nord Stream 2. Op alle mogelijke manieren oefenen de VS druk uit op bedrijven die deelnemen aan de constructie van de pijpleiding.

Zo staakte het Nederlandse bedrijf [Allseas](#) eind 2019 de medewerking aan het project, omdat de VS hadden gedreigd dat het bedrijf in de VS geen poot meer aan de grond zou kunnen krijgen als ze er mee doorgingen. De directie zou zelfs tot 'persona non grata' worden bestempeld.

Maar het is niet afdoende. Rusland heeft nu zelf een schip ingezet om de laatste kilometers te kunnen

Nederland van het gas af? Daar zou ik mijn geld niet op zetten

voltooien. Er is dus door de VS naar een hoger niveau geschaald. De EU en met name Duitsland moeten het ontgelden. Het is een flagrante inmenging in de politieke besluitvorming van soevereine instellingen en staten. De reden voor deze inmenging is geopolitiek van aard, als je de VS moet geloven. De VS zien een grote afhankelijkheid van Russisch gas als een gevaar voor de positie van de EU en Duitsland. Bovendien kunnen Polen en Oekraïne na voltooiing van de pijplijn door Rusland op een zijspoor worden gezet. Het zou de belangen van de VS en de NAVO schaden.

Natuurlijk spelen er ook economische belangen. De VS verkopen maar al te graag zelf hun schaliegas aan Europa. Er wordt op dit moment hard gewerkt aan LNG-installaties in Amerika's oostelijke havens.

Wat de VS er niet bij vermelden, is dat zij de afgelopen jaren steeds afhankelijker zijn geworden van [Russische olieleveranties](#). Vorig jaar importeerden Amerikaanse raffinaderijen gemiddeld 538.000 vaten olie per dag uit Rusland. Ter vergelijking, dat is meer dan de 522.000 vaten per dag uit Saoedi-Arabië.

Inmiddels komt 7% van de totale Amerikaanse olie-import uit Rusland. Het loopt snel op, omdat de VS geen Venezolaanse olie meer importeren. Door hun eigen sanctiebeleid zijn de VS dus zelf afhankelijk geworden van Russische olie. Misschien goed dat dit onderwerp eens wordt opgepakt door Europese diplomaten.

Geen daden maar woorden

Dan de EU. Lange tijd wordt al ingezet op het uitfaseren van gas in de lidstaten, omdat het nu eenmaal een vervuilende fossiele brandstof is. Op alle niveaus wordt flink gelobbyd om alternatieve vormen van energie te promoten.

Grote woorden worden gebruikt en nog grotere bedragen worden de wereld ingeslingerd. Zo spreekt de EU Green Deal over maar liefst 1000 miljard euro aan investeringen die nodig zijn om aan de doelstellingen van het 'Akkoord van [Parijs](#)' uit 2015 te voldoen.

Die hoge bedragen moeten overigens met een korrel zout worden genomen. Als je inzoomt blijkt dat de basis wordt gelegd door een relatief kleine inleg van bijvoorbeeld de EU of een instituut als de Europese Investeringsbank. Dit bedrag wordt dan opgeplust door co-financiering uit EU-lidstaten. En via een toverformule wordt het bedrag vermeerderd tot die 1000 miljard. Wat zit er in die formule? Hefboomfinanciering door publiek-private samenwerking. Het echte geld zal worden opgehaald uit de markt, met overheidsgaranties zodat het minder risico loopt.

EU-lidstaten blijken op belangrijke thema's echter nog altijd autonoom genoeg om een eigen richting te varen. Zo heeft Nederland ingezet op gasloos (voor de bühne, zoals we hieronder zullen aanstippen), maar zet Duitsland vol in op gas als alternatief voor zijn kolencentrales.

Het levert aan de grensstreek tussen Nederland en Duitsland scheve gezichten op. Want het is

Nederland van het gas af? Daar zou ik mijn geld niet op zetten

natuurlijk niet uit te leggen dat een huis aan deze kant moet worden verbouwd voor [100.000 euro](#) om aan de richtlijn te voldoen, terwijl aan de andere kant de gasaansluiting wordt geïnstalleerd.

'Greenwashing'

Om de mooie woorden en de hoge bedragen kracht bij te zetten en toch te komen tot een meer uniforme regelgeving, introduceert de EU een zogenaamde taxonomie. Dat is een classificatiesysteem om bedrijvigheid en investeringen in te delen naar rato van vervuiling.

Beleggingen in fossiele brandstof worden afgestraft, die in bijvoorbeeld zonnepanelen juist aangemoedigd. Het is de verwachting dat grote geldstromen op gang zullen komen richting duurzame investeringen, omdat daar door die classificatie een hoger rendement kan worden behaald.

Rond de inhoud van de classificatie is nu echter een rel ontstaan. Gas is een fossiele brandstof. Aanvankelijk zou het in de taxonomie dan ook worden ingedeeld in het strafbankje van onrendabele investeringen.

De EU denkt er echter serieus over om gas tot een [duurzame](#) energiebron te bombarderen. Dit wordt ook wel 'greenwashing' genoemd. Deze enorme flip-flop van beleid is merkwaardig, maar eigenlijk ook weer niet. Zonnepanelen en windmolens zijn nu eenmaal niet afdoende als alternatieve energiebronnen. En kerncentrales zijn nog altijd controversieel. Duitsland heeft deze vorm van energie zelfs in de [ban](#) gedaan na de kernramp in Fukushima in 2011.

Koopman en dominee

Zowel de VS als de EU hebben in het gasdossier behoorlijk wat boter op hun hoofd. Maar Nederland kan er ook wat van. Het platform voor onderzoeksjournalistiek Follow the Money heeft interessante informatie naar boven gehaald.

Nederland, dat na het neerhalen van de MH-17 in 2014 de diplomatieke banden met Rusland bevroor, heeft die in 2017 stiekem juist weer [aangehaald](#). Achter de schermen spreekt Nederland op het hoogste niveau met Rusland over de voortgang van het Nord Stream 2-project. Zoals ik hierboven al stelde is het hele gasverbod mogelijk dus alleen maar voor de bühne.

Het toont weer eens dat in Nederland zowel een koopman als een dominee huist. De dominee predikt op het gebied van klimaat en milieu hel, verdoemenis en verlossing. Milieulobby's voeren hier de boventoon.

Intussen onderhandelt de koopman over een pijpleiding waar Shell een belangrijke financier van is. Door het gasdossier te volgen krijgen we dus een mooie inkijk in de vuile wereld van lobbycratie en politiek. Nederland van het gas af? Ik zou er voorlopig mijn geld niet op zetten.